

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Pamięć kulturowa Polski, PG_00130535						
Kierunek studiów	Kulturoznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Badań nad Kulturą -> Zakład Kulturoznawstwa						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Magdalena Sacha				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Magdalena Sacha				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		68.0	100
Cel przedmiotu	Wykład ma uwrażliwiać studentów na kwestie rzetelnej analizy i rozumienia procesów historycznych zachodzących w przeszłości Rzeczypospolitej, roli miejsc pamięci i niepamięci w kształtowaniu pamięci kulturowej społeczeństwa Polski powojennej oraz blaski i cienie współczesnej polityki historycznej. Wykład bazuje na licealnej znajomości historii Polski, jednak jego celem jest twórcza i krytyczna analiza pamięci historycznej - wskazanie alternatyw, analiza wątków dominujących i grup "niewidzialnych" (muted groups) w standardowym przekazie szkolnej historii.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KULL3_W04] Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą zagadnień społecznych, filozoficznych i historycznych tworzących podbudowę dla refleksji o kulturze i sztuce.	Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu zagadnień społecznych, filozoficznych i historycznych dawnej Rzeczypospolitej oraz teorii pamięci.	[SW4] test/exam - oral or written [SW2] presentation/project/paper/report
	[KULL3_K04] Student ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i artystycznego.	Student ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i artystycznego Rzeczypospolitej, jej historycznych i współczesnych mniejszości etnicznych i narodowych.	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[KULL3_K03] Student prawidłowo rozpoznaje i rozstrzyga problemy związane z zawodem kulturoznawcy – specjalisty w zakresie krytyki i popularyzacji kultury, animacji kultury lub kultury mediów elektronicznych i redakcji stron internetowych.	Student prawidłowo rozpoznaje i rozstrzyga problemy związane z zawodem kulturoznawcy – specjalisty w zakresie teorii i praktyki pamięci kulturowej w odniesieniu do historii Rzeczypospolitej.	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[KULL3_U05] Student posiada umiejętność merytorycznego argumentowania (z wykorzystaniem poglądów innych autorów) oraz formułowania wniosków	Student posiada umiejętność merytorycznego argumentowania (z wykorzystaniem poglądów innych autorów) oraz formułowania wniosków na temat napięć i relacji pomiędzy historiografią a praktyką pamięci kulturowej.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU2] presentation/project/paper/report [SU8] observation of student's independent or team work
	[KULL3_U01] Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem różnych mediów oraz poszanowaniem własności intelektualnej.	Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje na temat historii Polski w Europie z wykorzystaniem różnych mediów oraz poszanowaniem własności intelektualnej.	[SU8] observation of student's independent or team work
	[KULL3_W05] Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu antropologii kultury, historii kultury, kultury popularnej, kultur tubylczych, regionalistyki, muzealnictwa i religii, a także wybranej przez siebie specjalności zawodowej	Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu wiedzy o meandrach historii Rzeczypospolitej i jej narodów oraz o współczesnym wykorzystywaniu pamięci kulturowej w praktyce społecznej i politycznej.	[SW1] oral statement/conversation/discussion [SW2] presentation/project/paper/report

Treści przedmiotu	Wykład poświęcony jest tematyce historii Polski (rozumianej jako Rzeczpospolita wielonarodowa) w kontekście teorii i praktyki pamięci kulturowej. Przykładowe zagadnienia (zależnie od decyzji wykładowcy): 1. Teorie pamięci kulturowej. 2. Topos wolności i polskie miejsca pamięci. 3. Kultura Słowian i jej relikty we współczesnej kulturze polskiej (moda na słowiańszczyznę). 4. Uniwersalizm średniowieczny w Europie i jego wpływ na rozwój intelektualny w średniowiecznej Polsce. 5. Złoty Wiek kultury polskiej i jego uwarunkowania społeczno-gospodarcze. 6. Reformacja i kontrreformacja w Polsce - skutki kulturowe i polityczne. 7. Kultura narodów osiadłych Rzeczypospolitej: Polacy, Litwini, Rusini. 8. Wkład uchodźców i migrantów do kultury polskiej: Żydzi, Niemcy, Karaimi, menonici i in. 9. Specyfika polskiego Baroku: sarmatyzm jako unikalna formacja kulturowa. 10. Oświecenie w Europie i jego wpływ na rozwój nauki w Polsce. 11. Romantyzm jako dominująca forma kultury polskiej w okresach podległości narodowej. 12. His-storie i her-storie w kulturze i historii Polski. 13. Życie kulturalne II Rzeczypospolitej w okresie międzywojennym. 14. II wojna światowa jako planowana likwidacja kultury polskiej. Zagłada narodu żydowskiego. 15. Alternatywne wizje rozwoju historii Rzeczypospolitej.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	kolokwium ustne ze znajomości wybranych lektur	20.0%	20.0%
	prezentacja studencka w formacie pecha-kucha na zajęciach (prezentacja dotyczy obecności wybranego toposu / tematu historycznego we współczesnej popkulturze lub pamięci kulturowej)	20.0%	20.0%
	Egzamin pisemny	60.0%	60.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Maria Bogucka, Kultura, naród, trwanie. Dzieje kultury polskiej od zarania do 1989 roku, Warszawa 2008. 2. Andrzej Chwalba, Wojciech Harpula, Zwrotnice dziejów. Alternatywne historie Polski, Kraków 2019. 3. Pod wspólnym niebem. Narody dawnej Rzeczypospolitej, red. Michał Kopczyński, Wojciech Tygielski, Warszawa 2010. 4. Polskie miejsca pamięci. Dzieje toposu wolności, red. nauk. S. Bednarek, B. Korzeniewski, Warszawa 2014. 5. Adam Zamoyski, Polska. Opowieść o dziejach niezwykłego narodu 966-2008, przeł. M. Roniker, Kraków 2011.
-----------------------	-------------------------	---

Uzupełniająca lista lektur	Maria Bogucka, Gorsza pleć. Kobieta w dziejach Europy od antyku po wiek XXI, Warszawa 2005. Norman Davies, Boże Igrzysko. Historia Polski, Kraków 1999. Maciej Górny, Polska bez cudów. Historia dla dorosłych. Maria Janion, Bohater, spisek, śmierć. Wykłady żydowskie, Warszawa 2009. Maria Janion, Niesamowita Słowiańszczyzna, Kraków 2006. Paweł Jasienica, Rzeczpospolita Obojga Narodów, Warszawa 1985. Jerzy Jedlicki, Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują, Warszawa 1988. Jerzy Jedlicki, Maciej Janowski, Magdalena Micińska, Dzieje inteligencji polskiej do roku 1918, Warszawa 2008. Antonina Kłoskowska, Kultury narodowe u korzeni, Warszawa 2005. Władysław Kopaliński, Słownik mitów i tradycji kultury, Warszawa 2003. Zbigniew Kuchowicz, Człowiek polskiego baroku, Łódź 1992. Zbigniew Kuchowicz, Żywoty niepospolitych kobiet polskiego baroku, Łódź 1989. Marcin Kula, Naród, historia i dużo kłopotów, Kraków 2011. Adam Leszczyński, Ludowa historia Polski, 2021. Dariusz Łukasiewicz, Niemieckie psy i polskie świny oraz inne eseje z historii kultury, Gdynia 1997. Marcin Napiórkowski, Powstanie umarłych. Historia pamięci 1944-2014. Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych, praca zbiorowa, red. Andrzej Chwalba, Warszawa 2005. Maria Ossowska, Ethos rycerski i jego odmiany, Warszawa 1973. Timothy Snyder, Rekonstrukcja narodów. Polska, Ukraina, Litwa, Białoruś 1569-1999, Sejny 2009. Jan Sowa, Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą, Kraków 2011. Lub: tegoż, Inna Rzeczpospolita jest możliwa! Widma przeszłości, wizje przyszłości, Kraków 2015. Ludwik Stomma, A jeśli było inaczej Antropologia historii, Poznań 2008. Ludwik Stomma, Kultura zmienną jest, Warszawa 2009. Janusz Tazbir, Reformacja kontrreformacja tolerancja, Wrocław 1997.
----------------------------	--

		Artur Wójcik, Fantazmat Wielkiej Lechii. Jak pseudonauka zawiadnęła umysłami Polaków, 2019. Znaki (nie)pamięci. Teoria i praktyka upamiętniania w Polsce, red. M. Fabiszak, A.W. Brzezińska, M. Owsiniński, Kraków 2016
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.